

Ljuba mladina!

Desetletnico praznujemo te dni, desetletnico tistega velikega dne, ko smo dobili svojo državo: praznujemo desetletnico svobode.

Mnogi izmed vas že gotovo poznajo lepo pesem, ki jo je zapel v Napoleonovi dobi naš pesnik Valentin Vodnik, »Ilirijo oživljeno«, pesem svobode. Ni bil Vodnik edini, tudi pesniki za njim so v svojih pesmih izražali hrepenenje po svobodi. Simon Gregorčič in njegova proroška pesem »Soči« vam je gotovo znana.

Ali čutijo vaša srca, koliko hrepenenja, koliko veselja in boli je v teh besedah Vodnikove »Ilirije oživljene«:

O vitez dobrotni,
kaj ti me budiš!
— — — — —
Kaj bodem ti dala?
Pogledam okrog,
izločit' ne morem
skor' svojih otrok. —

Domovina je bila takrat teptana, obupana. Skoro verjeti ji ni bilo mogoče, da jo kdo dviga in kliče iz suženjstva. Kako je hvaležna mogočnemu rešitelju! Že razmišlja, kako bi se mu za to srečo mogla zahvaliti: »Kaj bodem ti dala? ...« Pa se ji zasolzi oko, ko pogleda po svojem narodu, ki se potaplja v tujstvu in ne more več razločiti niti lastnih otrok, dasi ve, da

od nekdam snežniki
so najina last,
odtod se je naša
razlegala čast.

Ali čutijo vaša srca to veliko, to sveto bol?

In glej, mladina! To hrepenenje po svobodi se je uresničilo pred desetimi leti. O čemer so toliko časa sanjali naši predniki, to je postalo resnica. Bol se je umaknila veselju. —

Po morju bolesti, trpljenja in solz nam je zasijala svoboda, sveta in svetla kakor solnce, ki naj privede nov, čist dan.

Stara avstro-ogrška monarhija je razpadla, ko je bila premagana od mogočnejših nasprotnikov. Narodi te stare vsiljene nam mačehe-domovine so vzeli svojo usodo v lastne roke. Tako smo tudi mi Slovenci z brati Srbi in Hrvati dne 1. decembra 1918 ustanovili novo, lastno državo, ki so jo izvoljeni zastopniki naroda imenovali kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev ali Jugoslavijo.

Pa tudi že v okviru avstro-ogrške monarhije, kamor smo spadali Slovenci in Hrvati in del Srbov, se je često pojavljalo stremljenje po svobodi, osamosvojitvi in združitvi vseh plemen našega naroda. Tudi kri je že tekla v ta sveti namen. Toda prava svoboda in pravo ujedinenje sta prišli šele pred desetimi leti. Ta svoboda in ta narodna edinost pod kraljem našega rodu, to sta najlepša sadova težke, solz in krvi bogate vojne dobe, sta naše najlepše zadoščenje.

Zato, mladina, bodimo vedno pravi Jugoslovenci! Branimo svobodo, ki jo imamo, in bodimo je vredni! Na tebi, mladina, sloni sedanost in bodočnost naroda in države!

S ponosom ljubimo našo jugoslovensko domovino, našo svobodno domovino! Ljubimo jo, ljubezen je močnejša nego smrt, je močnejša nego strah pred smrtjo. Bodimo naši domovini zvesti v viharju in solnčnih dneh! Odzovimo se, ako nas kliče, in bodimo s polno dušo in požrtvovalnimi silami pripravljeni, zakaj poklicani smo, da branimo jugoslovensko mišljenje in dobljeno svobodo, ako bi bili v nevarnosti. Ako vedno mislimo na to, zjutraj in zvečer, ob delu in zabavi, ako nikdar ne pozabimo na dolžnosti do svojih še neosvobojenih bratov izven naše svobodne domovine, tedaj bomo vredni velike naloge, ki nas čaka v življenju, posebno še tebe, mladina; naloge, da kot svobodni državljani v svobodni državi delamo vse v blagor in procvit naše jugoslovenske domovine.

Danes, ob desetletnici našega uedinjenja prisezimo, da to hočemo!

Slava kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev, slava naši mladi svobodi! —

Maria

Stefan